

عراق طی ۷ ماهه نخست سال ۲۰۲۲ حدود ۲ میلیارد و ۷۷۳ میلیون دلار بیشتر از صادرات کشورمان به عراق بوده است. قابل ذکر است در سال‌های گذشته صادرات ایران به عراق نزدیک به رقم صادراتی ترکیه به این کشور بود است اما طی سال جاری ترک‌ها از کشورمان سبقت گرفته‌اند.

همچنین در پنج ماهه ابتدایی امسال، صادرات ایران به عراق به ۳ میلیارد دلار رسید و نسبت به سال گذشته افتی ۶ میلیون دلاری داشت. افت صادرات ایران به این کشور همسایه در حالی است که حجم تجارت ترکیه و عراق از ۲۰ میلیارد دلار عبور کرده است.

مقایسه صادرات ایران به عراق و حضور رقیبی مانند ترکیه بیانگر آن است که ایران در این مثلث تجاری ایران - عراق جای خود را به ترکیه داده است. براساس آمار، صادرات ایران به عراق در اواخر دهه ۹۰ به بیش از ۹ میلیارد دلار رسیده بود که در مقایسه با صادرات ۲۰ میلیارد دلاری مبادلات تجاری ترکیه به عراق در سال ۲۰۲۰ این رقم از عقب‌ماندگی ۱۰ میلیارد دلاری صادرات ایران به عراق حکایت دارد.

عراق نخستین مقصد صادراتی ایران

جا ماندن ایران از سهم بازار صادراتی عراق در حالی است که این کشور همچنان صدرنشین جدول صادراتی ایران محسوب می‌شود. براساس آمار اعلام شده از سوی اتاق بازرگانی ایران، در پنج ماهه نخست سال جاری میزان تجارت ایران با کشورهای همسایه نسبت به پنج ماهه نخست سال گذشته، ۲۴ درصد رشد کرده است. در بین کشورهای همسایه، عراق نخستین کشور در بین مقاصد صادراتی و هفتمین کشور در بین مبادی وارداتی است.

اخبار از تبادلات تجاری ایران به کشورهای همسایه می‌گوید که در پنج ماهه گذشته از سال ۱۴۰۱، ایران ۸ میلیون و ۶۵۵ هزار تن کالا به ارزش ۲ میلیارد و ۹۶۱ میلیون دلار به عراق صادر کرده است. هرچند این رقم نسبت به عملکرد سال

هزار تن کالا به ارزش ۴۲ میلیارد و ۵۸۹ میلیون دلار بوده است که از این میزان بیش از ۳۳۳ میلیون و ۳۳۳ هزار تن کالا به ارزش ۲۰ میلیارد و ۶۳۶ میلیون دلار بین ایران و ۱۵ کشور همسایه ایران تبادل شد که ۵۷ درصد وزن و ۵۷ درصد کل تجارت ۵ ماهه کشورمان را به خود اختصاص داده است. براساس آمار اعلامی از سوی گمرک جمهوری اسلامی ایران، تجارت خارجی غیرنفتی ایران با ۱۵ کشور همسایه نسبت به مدت مشابه سال گذشته با رشد ۲۴ درصدی همراه بود اما با وجود رشد تجارت با کشورهای همسایه، صادرات ایران به عراق در ۵ ماهه نخست امسال با ۸ میلیون و ۶۵۵ هزار تن کالا به ارزش ۲ میلیارد و ۹۶۱ میلیون دلار نسبت به مدت مشابه سال گذشته کاهش ۶ درصدی داشته است.

از آنجا که عراق یکی از شرکای مهم تجاری ایران به شمار می‌رود و همچنین با توجه به اینکه یکی از اهداف دولت سیزدهم برای توسعه تجارت خارجی توسعه روابط تجاری با کشورهای همسایه است، بنابراین کاهش صادرات به عراق برخلاف انتظار بود.

در این باره احمدرضا علایی، معاون ارتقای کسب‌وکارهای بین‌المللی سازمان توسعه تجارت با بیان اینکه کاهش صادرات به عراق معنادار و نگران‌کننده نیست، می‌گوید: این کاهش بیشتر نوسان قلمداد می‌شود که علت این نوسان تغییر سیاست‌های داخلی دولت عراق است. کشور عراق به دنبال حمایت از تولید ملی است و این موضوع موجب شده بخشی از کالاهایی که پیش از این به این کشور صادر می‌کردیم مشتری نداشته باشد لذا باید به دنبال راهکار جایگزین باشیم و در سید کالایی خود تجدیدنظر کنیم.

همچنین سیدحمید حسینی عضو هیأت مدیره اتاق مشترک ایران و عراق در رابطه با دلایل کاهش صادرات به کشور گفت: سال گذشته در ۵ ماهه نخست سال، ارزش صادرات به کشور عراق ۳ میلیارد و ۲۲۰ میلیون دلار بود که

جا ماندن ایران از سهم بازار صادراتی عراق در حالی است که این کشور همچنان صدرنشین جدول صادراتی ایران محسوب می‌شود. براساس آمار اعلام شده از سوی اتاق بازرگانی ایران، در پنج ماهه نخست سال جاری میزان تجارت ایران با کشورهای همسایه نسبت به پنج ماهه نخست سال گذشته، ۲۴ درصد رشد کرده است

گذشته ۶ درصد کاهش نشان می‌دهد، اما عراق هنوز نخستین کشور از کشورهای همسایه در بین مقاصد صادراتی کالاهای ایرانی است. همچنین ایران در پنج ماهه نخست سال ۱۴۰۱ در مجموع ۵۴ هزارتن کالا به ارزش ۷۴ میلیون دلار از عراق به ایران وارد کرده است که نسبت به آمار سال گذشته، ۵۸ درصد کاهش را نشان می‌دهد.

دلایل نوسان در تجارت دو طرف

اگرچه صادرات ایران به عراق به دلیل کاهش صادرات ۲۰ قلم کالا از جمله گاز و بنزین کاهش یافته است، اما کارشناسان با طرح دلایلی، معتقدند این کاهش صادرات نگران‌کننده نیست. تجارت غیرنفتی کشورمان در ۵ ماهه اول امسال، ۵۸ میلیون و ۱۴۰